X. évfolyam Cluj-(Kolozsvár), 1929 március 1. 3. szám

VAS- ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

A kapitalizmus osztályharca

A romániai kapitalizmus az utóbbi években megszervezett osztályharcot folytat a munkásság ellen. Bár minduntalan kétségbevonják az osztályharc jog- és szükségszerüségét, mégis minden alkalmat felhasználnak, hogy az osztályharc eszközének igénybevételével a munkásosztály gazdasági helyzetének megjavitására irányuló törekvését letörjék. A kapitalizmusnak ez az osztályharca fokozódó méreteket ölt és eszközeiben mindig brutálisabb lesz, annyira, hogy megközeliti a munkásság elleni ellenforradalom jellegét. Ha a munkásság olyan eszközöket venne igénybe védelmi harcában, mint amilyeneket ellene szegez a kapitalizmus támadó harca, bizonyára már börtönbe vetették volna a munkásság százait, müködésbe kezdtek volna a hadbiróságok és szuronyok. A kapitalizmus osztályharcát a munkásság ellen ez különbözteti meg a munkásságnak a kapitalizmus elleni osztályharcától. Az különbözteti meg, hogy előbbiek osztályharcát *támogatja* az egész kapitalista társadalmi rendszer, a kormány, a hatóságok, törvények, biróságok, ujságok, bankok és az államhatalom szuronyerdeje, ellenben a munkásság osztályharcát mindenki *támadja*, fentiek mellett még a kapitalizmus szolgálatában álló, öntudatlan, szervezetlen munkástábor is.

A munkásság osztályharcának egyetlen ereje *szervezettsége* és *szolidaritása*. E két tényezőnek kell kiegyensulyoznia azokat az óriási erőviszonykülönbözeteket, amelyek a szembenálló két tábor között fennállanak. A munkásság győzelmét mindenkor ez a két tényező befolyásolja. Vannak természetesen más és káros befolyást gyakorló tényezők is, de még ezeket is semlegesitheti a munkásság szervezettsége és szolidaritása. És hogy ez nem csupán elméleti megállapitás, ezt tanusitja az aranyosgyéresi munkásság harca.

Néhány évvel ezelőtt Aranyosgyéres még ismeretlen, jelentőségnélküli község volt. Amióta azonban az azelőtti buzatermőföldön gyárkémények épültek, magasbatörő testükkel hirdetve a kapitalizmus győzelmes előretörését, azóta nemcsupán az ipar, de ezáltal a munkásmozgalom részére is mind többet nyert fontosságban. Mert a gyárkémény nyomában megjelenik a termelőtényező, a munkástábor is.

Igy volt ez Gyéresen is, ahol a pásztorgyerekek furulyahangját fölváltotta a gyár szirénájának bugása, a gépek zakatolása s ahol ennek következtében megjelent egy hatalmas munkástábor is. De a község ezelőtti patriárchális csendjét és hétköznapiságát nemcsupán a gépek zakatolása váltotta föl, hanem az *osztályharc is*. Mert a gyárak nemcsak iparcikket termelnek, hanem kitermelik az osztályharcot is. Eleinte ez talán nem is volt szembetünő. Amig az üzem a kezdet nehézségeivel küzdött, addig érdekében állott, hogy a termelés folyamatát ne zavarják hosszantartó harcok. Ez időben a gyár igazgatósága igyekezett is megegyezni a munkásokkal. És bizonyára voltak sokan, akik nemismerve a kapitalizmus mélyebb lényegét, ugy gondolkoztak, hogy az aranyosgyéresi sodronyipar rt. részvényesei jobb kapitalisták mint a többiek, megértőbbek, modernebb gondolkozásuak. Ez a látszatfátyol azonban szétlebbent és a kapitalizmus Gyéresen is igazi mivoltában mutatkozott be.

A gyár tulélte a kezdetet és a gazdasági válságot s ma aránylag egyik legtöbb profitot termelő iparüzeme az országnak. A kollektivszerződés lejártával a munkásság béremelést, az akkordárak rendezését és egyéb sérelmek orvoslását követelte. Az azelőtti években ily kérdéseket előzékenyen megtárgyaló igazgatóság azonban ez alkalommal ridegen elzárkózott eme követelések elől, de még a döntőbiróság érdekében tett javaslatot is visszautasitotta s igy a munkásságot sztrájkba kényszeritette és minden eszközt igénybevettek, hogy a munkásság harcát letörjék. Az még csak jelentéktelen dolog, hogy a kormánynál, hatóságoknál és mindenütt azzal házaltak, hogy ez a sztrájk „nemzeti csapás" az országra, ennél embertelenebb az, hogy az óriási hidegben az igazgatóság a munkáslakásokban elzárta a gázcsapot, hogy a munkások ne füthessenek, ne világithassanak, asszonyaik ne süthessenek kenyeret. Nem törődtek az ártatlan proletárgyerekekkel, hogy mi lesz velük a farkasorditó hidegben, mi lesz velük meleg és kenyér nélkül. A kapitalisták osztályharca könyörtelen, nem néz sem gyermeket, sem aggot, sem asszonyt, sem csecsemőt.

És mindezek ellenére is a gyéresi szaktársak négy héten keresztül állták a harcot. Éheztek, nyomorogtak és szenvedtek, de meg nem törtek, — kitartottak, mert tudták, hogy egy jobb életlehetőség miatt folyik ez a harc. S állták oly példásan, hogy *utmutatóul* szolgálhat *sok szervezetnek*.

Véget ért az aragyosgyéresi Sodronyipar R. T. munkásainak bérmozgalma

Az aranyosgyéresi Sodronyipar munkásainak kollektivszerződése február 1-én járt le. A munkások helyzetük javitásáért 30 százalékos bérkövetelést állitottak fel. Továbbá az akkord- és prémiumrendszer olyképp való megváltoztatását kérték, hogy a munkások mindig tudják, *miért dolgoznak*, mert gyakoriak voltak azok az esetek, amikor a kikötött bérnél 20—25 százalékkal kevesebbet kaptak a végzett munka után.

Az igazgatóság a munkások eme jogos követelése elől teljesen elzárkózott. Neki csak egyetlen válasza volt — dolgozzanak többet és akkor többet keresnek. — Ezt a régi kapitalista szólamot mindig hallja a munkás és dolgozik is a megszakadásig s mégis azt látja, hogy mindig csak egyformán nyomorog. Tehát a baj valahol ott van, hogy a tőkések a profitból igen keveset adnak munkabérekre — csupán annyit, hogy a munkás fel ne forduljon. A munkások tudatában voltak annak, hogy nem a végzett munkamennyiségnél van a hiba, hanem hogy azért keveset fizetnek. Éppen ezért a munkások tárgyalóbizottsága a döntőbiróságot is elfogadta, de az igazgatóság ezt is visszautasitotta. Igy a tárgyalások végképp megszakadtak és február hó 4-én mintegy 700 munkás sztrájkba lépett. A gyár igazgatósága az Avarescu és liberális kormányok idején már rendszerré vált közismert eszközökhöz folyamodott.

Elsősorban a „Gyár őrizetére" csendőrséget kért és kapott is. Szuronyerdővel akarták megfélemliteni a munkásokat és tényleg minden tiltakozásuk dacára, a csendőrség részéről voltak is tulkapások, ami csak jobban kiváltotta a munkások ellenállását és elkeseredését. Feljelentések érkeztek a munkások „erőszakoskodása" ellen naponta a prefektushoz, szigurancához, ügyészséghez és bizony mindenütt meghallgatásra találtak. Beadvánnyal és személyes panasszal fordultak a belügy- és munkaügyi miniszteriumokhoz. Egyszóval: segitségért kiabáltak, mert „nemzeti érdekek" vannak veszélyeztetve.

Szövetségünk titkársága állandó permanenciájával, az országos szaktanács és a képviselő elvtársak közbejöttével sikerült csak ellensulyozni a tulkapásokat. És igy is gyakori letartóztatások voltak és több munkás ellen ma is folyamatban van a birósági eljárás *kitalált* vádaskodások alapján. Ezek mellett nem felejtkeztek meg sztrájktörök toborzásáról sem, akiknek mindent igértek, jó lakást, jó bánásmódot és jó *fizetést*. Mikor egy máramarosi román paraszt azt kérdezte, miért van ebben a nagy gyárban csak egy pár munkás és hol vannak a többiek, az egyik igazgató azt válaszolta: *óh azok már meggazdagodtak és azért nem akarnak dolgozni*. Persze a paraszt ezt nem akarta elhinni, elment érdeklődni s többet nem tért vissza a gyárba. Igy jártak a többi megtévesztettekkel is, sőt még rosszabbul, mert a legtöbbje már értesült a sok *meggazdagodott munkás sorsáról* és igy nem a gyárba mentek, hanem egyenesen a sztrájktanyára.

A gyéresi munkások négy hétig állták a kemény harcot, szenvedtek, éheztek, nyomorogtak, mig végre február hó 27-én ismét összeült a tárgyalóbizottság, ahol sikerült megegyezni, mely szerint a munkások 10%-os fizetésjavitást kaptak. Az akkord- és prémiumrendszer revizió alá kerül. Az első két tulóra 25, a második kettő 50, a továbbiak 75%-kal lesznek fizetve. Vasár- és ünnepnap az első két órát 50, a továbbiakat 75%-kal fizetik felül. Fizetéses szabadság idején a munkás keresetének az eddigi 50%-ával szemben ezután 75%-át kapja. A kollektivszerződés egy évre köttetett meg.

Ezzel befejeződött a gyéresi proletársereg kenyérharca. Ugy hisszük, ez jó iskolapélda volt szaktársainknak. Tapasztalhatták, hogy az összetartás milyen hatalom s ha a szervezetnek hű katonái lesznek, akkor az a jövőben is meghozza a maga gyümölcsét.

*

Nem mulaszthatjuk el felemliteni, hogy a harc alatt voltak emberségesen gondolkodó, jó érzésü, a szegény proletár helyzetét meglátó emberek is Gyéresen és a környékbeli községekben, akik a munkásságot e nehéz harcában támogatták. Kereskedők, mészárosok, hentesek és vendéglősök, kiki tehetségéhez mérten igyekezett enyhiteni a harcolók szenvedését, kenyeret, hust, zsirt stb. élelmiszereket adományoztak. Különösen felemlitjük Tócár Imre kisiparost, aki valóságos népkonyhát rendezett be lakásából és bocsájtotta a munkások rendelkezésére, teljesen önzetlenül feleségével együtt dolgoztak, hogy ők is hozzájáruljanak a harcban állók szenvedésének enyhitéséhez. Amiért Gyéres munkássága e helyen is köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik szeretettel mellettük álltak a kapitalistákkal folytatott ádáz küzdelemben.

De sajnos voltak árulók, mérges viperák, aljas talpnyalók, akiknek tettükért *még felelniök* kell, akik pillanatnyi hitvány előnyökért testvérárulásra vetemedtek — amiért *még ki kell* üritsék a keserü poharat, aminek az ideje rövidesen bekövetkezhet. Ezekről a gyászvitézek egy részéről már gyászjelentésben emlékeztünk meg, itt csak az alábbiak nevét jegyezzük meg: Ökör János gyári felügyelő, aki brutális módon üldözte és molesztálta a koloniában lakó munkásokat, azok feleségeit és gyermekeit. — Hiába, az igazgatóság mégis tévedett, amikor az ökör-

BCU Cluj / Central University Library

ből rendőrt akart csinálni, ökör az csak marhának marad, míg a világ mindig. Nem különb nálánál Sentimbrean János sem, akiről nem régen emlékeztünk meg, valamint Istráti János méltó társa.

Még a következő sztrájktörők akadtak: Schmidt Béla, Schwartz Lajos, Schwartz István és Tittel Filip ferdinándi hengerészek, Nikli Dezső, Olé Dezső, Király István és Lengyel Zsiga. Ide iktatjuk Bucilă György săntcrei vendéglős nevét is, akit annak idején kidobtak a gyárból — hogy miért, azt nem tudjuk. — Most ugy akart érdemeket szerezni a visszavételre, hogy munkásokat itatott és sztrájktörésre igyekezett azokat rábirni. Természetesen sikertelenséggel járt a kisérlet s majd várhatja, amig visszakerül. Az itt felsoroltak nevét nem felejtjük el, s majd annak idején visszafizetjük az adósságot kamatostól.

A kaláni vasgyár igazgatósága kizárta összes munkásait

Szaklapunk mult számában már megemlékeztünk a kaláni munkások bérmozgalmáról. Az igazgatóság a kollektivszerződést január hó 3-án felmondta. A tárgyalások folyamán kitünt, hogy munkabért akar redukálni azonnali hatállyal, továbbá fenntartja a jogot az igazgatóság, hogy évközben, *amikor szerinte arra szükség lesz, szintén redukáljon.* Ezt csak ugy mellékesen jegyezte meg, mert hiszen kijelentette, hogy kollektivszerződést nem hajlandó kötni s igy neki joga van a munkabéreket bármikor ugy változtatni, mint az ingét. A munkásság, természetes, nem volt hajlandó elfogadni ezeket a feltételeket s igy az igazgatóság február hó 11-én összes munkásait *kizárta.*

Hogy mennyire jogtalan és indokolatlan az igazgatóság kivánsága, annak igazolására álljanak itt a következő adatok: Az igazgatóság kimutatása szerint is, az öntők akkordmunkával átlag 23 lejt keresnek óránként (ami kimutatásunk szerint csak 22 lej) és ebből nem kevesebbet akar redukálni mint 25 százalékot. De még kedvezőtlenebb ez a szám a munkások részére, ha számot vetünk azzal, hogy ezt a redukciót csak most, pillanatnyilag akarja végrehajtani, de később is akar még redukálni.

Az órabérben dolgozó más szakmabeli munkások, ugymint: lakatosok, asztalosok stb. átlagos keresete alig 17 lej. Ezt az átlagot azonban csak az öt éven felüli munkások érik el. Az ennél fiatalabb szakmunkások órabérkeresete alig terjed 6—12 lejig. Ezek ismerete után elképzelhető, milyen alacsony a napszámosok és más szakmailag nem képesitett munkások keresete.

A tárgyalások során hiábavaló volt a munkások minden érvelése, hogy lehetetlen a jelenlegi béreknél még kevesebb bérért dolgozni. A mai kereset alig elég pusztán az élet fenntartásához, az igazgatóság ezt nem akarta megérteni, szigoruan ragaszkodott eredeti álláspontjához. Mire a munkásságnak nem maradt más hátra, ha csak nem akar nyomorultul elpusztulni, mint állni és felvenni a rákényszeritett harcot, mely e sorok irásakor a harmadik hete tart. És kaláni elvtársaink el vannak határozva addig harcolni, amig visszaverik a kapitalisták embertelen támadását. A kizárt munkások lelkesedése és hangulata jó. Az ország minden részéből érkeznek buzditó és lelkesitő sorok s ha kaláni szaktársainknak nem lesz elegendő erejük visszaverni a támadást, ugy hátuk mögött áll Románia szervezett munkássága. — *Csak előre és kitartás!*

Államkölcsön: proletárok adóssága

A kormány megkapta azt a külföldi kölcsönt, amelyért több hétig — s elődje közel másfél évig tartó harcot folytatott a külföldi bankárokkal. A kölcsön ellenében vállalt pénzügyi, gazdasági és politikai sulyos feltételek ismert részei is eléggé döbbenetesek s lehet, hogy a nyilvánosság előtt titokban tartott feltételrészletek még sulyosabbak. A munkásosztály szempontjából tehát nem indokolt az a tulzott optimizmus, melyet a kormány tagjai a kölcsönnel kapcsolatosan kifejezésre juttatnak. Még az esetben sem indokolt ez az optimizmus, ha a kormány nagyon lelkiismeretes és megfontolt ökonomiával használja fel a kölcsönt, értve ez alatt, hogy valóban lehetővé teszi a termelés olyan megindulását, amely véget vet a munkanélküliségnek. A termelés megindulása éhbérek mellett, azonban még nem jelenti a munkásság nyomorának megszüntetését. S nem fogja ezt jelenteni még jobb kereseti lehetőségek mellett sem, mert *az állam által felvett kölcsön a proletárok adóssága,* amit ezeknek kell megfizetni, adók és egyéb cimen. Már pedig a mostani adóemelés már is keserü izelitőt ad, hogyan és miként kell a munkásosztálynak kiveritékezni az adósságtörlesztést.

Ha a legutóbb felvett kölcsönről nagyon sok szó esett a közvélemény előtt, ez azért van, mert ebbe kapcsolódott be a nemzeti-parasztpárt kormánybuktató akciója. Ezen a 106 millió dolláros kölcsönön kivül van azonban még nagyon sok kölcsöne az államnak, vagyis még nagyon sok adóssága a munkásosztálynak. — Ezekről sem a multban, sem a jelenben nem esett szó, ezért a munkásság nem is tudja, hogy tudtán és akaratán kivül mennyire eladósitották a kormány urai.

Hivatalos statisztikai adatok szerint az ország tartozása:

L. Sterlingben	81.478.149
Dollárban	90.690.585
Lirában	478 864.055
Francia és belga frank . .	618.987.674
Svájci frank	3.232.417
Svéd korona	405.127
Háborus és egyéb adósság lejben	30.026.559.000

Ezekhez a fantasztikusoknak tetsző számadatokhoz hozzávéve még a 106 milliós uj kölcsönt is és nem számitva fel az összes tartozások visszafizetéséig kifizetendő kamatokat és egyéb olyan kiadásokat, amelyek a tartozást növelik, vagyis a legminimálisabb számitás mellett is Románia tartozása: *141 ezer millió lei.* Ennek a leegyszerüsitett számadatnak az óriási mivoltát elképzelni és megérteni csak ugy lehet, ha tökéletesen tárjuk szaktársaink elé.

Ha az állam eme tartozását elosztjuk az ország lakosságával, kitünik, hogy minden lakósra eső tartozás 8547 lei, vagyis minden négytagu család 34.184 lejjel tartozik az állam kül- és belföldi hitelezőinek. Egy másik képlettel is szemléltetővé tesszük a 141 ezer millió mennyiséget. Ha egy munkás évi keresetét 60 ezer lejben állapitjuk meg, akkor 2 millió 350 ezer munkás egy évi keresetét teszi ki a tartozás összege; továbbá a romániai vasipari termelés összértéke 1925-ben 6127 millió 533 ezer lejt tett ki. Ezt véve alapul, 23 évi vasipari termelés összértéke szükséges az eddigi tartozások kiegyenlitésére.

A kormány azonban — sajnos — nem áll meg az eddigi kölcsönöknél. Az inségsujtotta vidékek nyomoruságának enyhitésére is vett és vesz fel kölcsönöket. Nincsen bátorsága ahhoz, hogy legalább e célra vessen ki egy belföldi kamatmentes kényszerkölcsönt a milliós nyereségeket felmutató bank és egyéb vállalatoktól, hanem adósságra adósságot halmoz. A kényszerkölcsön persze a nemzeti párti urak vállalatait és zsebeit is érintené, az állam által felvett kölcsön azonban a munkásosztály adóssága, amit ennek kell kifizetni.

Hogy azonban a munkásosztály e sulyos kötelezettségeknek eleget tehessen, ahhoz nem csupán egy jó gazdasági konjunktura szükséges, hanem olyan kereseti lehetőségek, amelyek a létföntartás mellett módot nyujtanak arra is, hogy a megkérdezése nélküli kormánygazdálkodás sulyos következményei terheit viselhesse. Ezeket kell figyelembe vegye a kormány, mikor a felvett kölcsön hovaforditása felett határoz. Mert helytelen gazdálkodás mellett végleg összeroppan a munkásosztály és csődbe jut az állam.

Nyilatkozat. Alulirott ezuton is kijelentem, hogy az 1928. évi augusztus hó 26-án, a sporttelepen tett nyilatkozatomat megbántam és a jövőben ilyesmitől tartózkodni fogok. — Resica, 1929. évi február hó 8.

Rausch Hermann.

Ami szabad Jupiternek, az nem szabad az ökörnek

Elvitatjuk, hogy Alfred Mond angol nagyiparos lenne az „iparibéke" eszméjének kezdeményezője. Jóval őelőtte, már évekkel ezelőtt a romániai munkáltatók Jupiterje: Farkas Mózes vetette fel ezt az eszmét, aki egyizben egybehivta a szakszervezeti vezetőket, hogy megvitassa velük az iparibéke lehetőségeit. S amikor a szakszervezeti vezetők kifejtették ennek képtelenségét, véget is ért Farkas Mózes szép elgondolása. Azóta évek multak el és bizonyára Farkas Mózes is ráeszmél az iparibéke képtelenségére, főleg, hogy ezt a békét éppen a vezetése alatt álló munkáltatószervezet veszélyezteti állandóan és változtatja át harccá.

Az azóta elmult évek alatt a munkáltatók szövetsége sok kollektiv harcot inditott, de ezek a harcok mindig olyan szakmákra vonatkoztak, amelyek a munkáltatók Jupiterjének, Farkas Mózesnek vállalatát nem érintették. Legutóbb is tanui lehettünk egy ilyen esetnek.

Az aranyosgyéresi Sodronyipar R.-T. fémmunkásai közötti harcot tulajdonképpen a munkáltatók szövetsége provokálta ki, Böszörményi közvetitésével. Ennek a volt bolsevikinek, most igazgatói cimmel és fizetéssel felruházott egyénnek okvetetlenkedése tette lehetetlenné, hogy a vállalat és munkások megegyezzenek. Ez igazolja, hogy a gyéresi munkakonfliktus tulajdonképpen bevezetője ama harcok sorozatának, amelyet a munkáltatók szövetsége elhatározott.

És, hogy ezek a harcok mindenkor csak a vas- és fémipari szakmákra vonatkoznak, ez nem a véletlen müve. Farkas Mózes ebben a szakmában ugyanis csupán passziv módon van érdekelve, tehát minden veszteség nélkül képviselhet intranzigens kapitalista álláspontot, ami még azzal az előnnyel is jár, hogy glóriával övezheti győztes homlokát. Nem olyan intranzigens azonban, amikor a bőrös szakmáról van szó, ahol Farkas Mózes már főrészvényes, vezérigazgató s ahol rajta kivül, a nagy elterjedtségü Farkas-család sok tagja van érdekelve.

A gyéresi vasas sztrájk második hetében járt le a Renner bőrgyár — Farkas Mózes vállalata — munkásainak kollektiv szerződése. Mindenki azt várta, hogy az elnök ur ebben a kérdésben is olyan szigoru álláspontra helyezkedik, mint a gyéresi esetben famulusa, Böszörményi ur. A látszat kedvéért Farkas Mózes a tárgyalások alkalmával nagyon hajthatatlannak mutatkozott, sőt kijelentette, aki az általa kifüggesztett munkarend alapján nem akar dolgozni, az már is mehet. De amikor látta, hogy a munkásság készen áll a harcra, sietett megegyezni, mert tudja, hogy a munkásokkal való megegyezés mindig több haszonnal jár, mint az oktalanul kiprovokált harc. És mert itt Farkas Mózes zsebérdekei vannak érintve, gyárában vigan folyik a termelés, amig Gyéresen a munkaadók szövetsége oktalan határozata miatt, négy hétig tartó kemény sztrájk volt.

Ez esetnek ránk nézve az a tanulsága, hogy a profitérdek éppen ugy megtöri a munkáltatók szolidaritását, amint a közös nyomor összekovácsolja azt a munkásságnál. De emellett csodálkozunk azon, hogy a vas- és fémipari munkáltatók nem veszik észre ezt a kétszinü játékát a munkáltatószövetségnek. Csodálkozunk, hogy e szövetség vas- és fémipart képviselő tagjai felülnek az ilyen beugratásoknak és elszenvednek milliós károkat, amikor az elnökük ez alatt harácsolja a profitot. Avagy a munkáltató szövetségben az a vezérelv, hogy „ami szabad Jupiternek, az nem szabad az ökörnek?"

Az amerikai szakszervezetek ujabb korrumpálása? Amerikai hirek szerint Hoower, az uj elnök hivatalbalépése alkalmával megalakitandó kormányában a munkaügyi tárcát egyik szakszervezeti vezető részére tartja fenn. Már emlitik is a jelöltek neveit, akiknek egyike Green, az amerikai szaktanács elnöke, másika W. L. Huttscheson, a Famunkásszövetség elnöke. Nemzetközi körökben az a vélemény, hogy amennyiben Green tényleg elvállalja a munkaügyi tárcát, ezzel — ismerve az amerikai szakszervezeti mozgalom polgári mentalitásait — akadály gördült az Internacionálé keretébe való elhelyezése elé.

A gyéresi Agyagiparüzem 250 munkást zárt ki a munkából

Az aranyosgyéresi Agyagiparüzem igazgatóságával folytatott tárgyalások eredménytelenül végződtek. Amint mult számunkban is megirtuk, az igazgatóság egy évre akarta megujitani a szerződést, minden bérjavitás nélkül, illetve a két év előtti bérekkel. A munkások hajlandók voltak igy is megkötni a szerződést, de tekintettel arra, hogy ma még nem lehet tudni, hogy a kölcsön és a stabilizáció milyen helyzetet fog teremteni a gazdasági életben — ezért azt javasolták, hogy hat hónap mulva a bérek revizió alá vétessenek. Természetes, hogy ha ezen idő alatt a drágaság nem emelkedik, ugy fizetésemelés sem fog történni. Az igazgatóság egy ilyen messzemenő javaslatba sem ment bele s mindenképp egy évre akarta megkötni a szerződést. És kereken kijelentette, hogy aki ezt a feltételt nem fogadja el, azokat kizárja, ami meg is történt, amennyiben február hó 9-én mintegy 250 munkást zárt ki a munkából.

Meg kell emlékezzünk Böszörményi Sándorról, a munkáltató szövetség titkáráról, erről a volt hirhedt vén magyar bolsevikiről, aki igazán nem szolgálja még a munkáltatók gazdasági érdekeit sem. A boldogtalan azt hiszi, azért kitartottja a munkáltatóknak, hogy állandóan megakadályozzon minden kiegyezési lehetőséget.

A fő-fő gazdája, Farkas Mózes kiadja az utasitást és Böszörményi végig ugratja az összes munkaadókat. Ugy ennél, valamint a gyéresi sodronyipari bérmozgalomnál nagy szerepe volt neki abban, hogy megegyezés nem jött létre. Különben még visszatérünk az ő szereplésére. Azt is tudjuk, hogy csak vigyorog ezen megállapitásunkon — de lesz gondunk rá, hogy előbb-utóbb keserü legyen a vigyorgása.

Talán nem is irunk ujat, ha megirjuk, hogy a gyáros első dolga a kizárás után az volt, hogy csendőrséget kért, amit meg is kapott a gyár *biztonságára*, akikkel állandóan molesztáltatja a munkásokat, azonkivül naponta küld feljelentéseket a munkások ellen a tordai ügyészséghez és minden közigazgatási hatósághoz.

Ennek dacára a munkásság elszántan küzd a munkáltatók profitéhsége ellen, végső győzelme biztos reményében.

*

Ha a tőkésekkel folytatott kenyérharcban vannak hősiesen viselkedő, becsületes munkástársaink, de — sajnos — van salak is, akik a harcból nem veszik ki a részüket, csak a mások által kiküzdött előnyökön élősködnek. Ilyenek, akiknek neveit ideiktatjuk s akiktől utálattal fordul el minden tisztességes munkásember:

Tatár Brunó és Moldvai József ácsok, Vardas Ilie, Vardas Alex, Farkas Bálint, Csordás János, Drobec Ferenc, Roth Ferenc és Máthé Mihály napszámosok.

Kizárás

A lupeni csoport vezetősége a tagok sorából a munkástársaival szemben elkövetett visszaélések miatt Muntean Lescut-ot és a munkástársai szándékos megkárositása miatt Bányai Józsefet kizárta. — Nevezettek felügyelő minőségben sanyargatják a munkásokat, utóbbi 100 lejes büntetéseket rótt ki nőmunkásokra és gyerekekre, kiket 50—60 lej napi keresetüktől fosztott meg számtalan esetben. Nevezettek privátfoglalkozása a talpalás és jelenleg talpnyaló hajcsárok; utóbbi elfeledi, hogy ezen álláshoz a szervezet utján jutott. Sem a vezetőség, sem a tagok, sem pedig becsületes és józanul gondolkozó ember nem aljasodhatik le, hogy ilyen gyászvitézekkel, kik a nehéz tél idején rongyokba burkolt, kisanyargatott embertársaival állatokhoz sem illő módon viselkednek és büntetik embertársaikat, ha a fagyos testrészeiket melegitik, mikor a tőkés ki sem mer bujni és ők is csak a jól fütött bódéból kiabálnak és a maguk pozicióiuk biztositása érdekében árulkodnak. A csoport vezetősége a kizárással kapcsolatosan felszólit minden szervezett és józanul gondolkodó munkást, hogy fentiekkel minden kapcsolatot szüntessenek meg és az őket megillető megvetésben részesitsék.

A Vezetőség.

Külföldi szemle

Szociálpolitika Romániában és Mexikóban. Párhuzamot kell vonjunk Románia és Mexikó szociálpolitikája között azért, mert előbbit kulturállamnak mondják, utóbbit pedig a vad Nyugatnak, ahol egymást váltogatják a forradalmak, az állitólagos gyilkosságok és hasonló hajmeresztő események. De azért is kell párhuzamot vonni, mert Romániában nagyon sokat beszélnek a demokráciáról, ott viszont annak szellemében cselekednek. Nálunk afféle szószátyárdemokratizmus van, ami pedig cselekvő, azt az alábbi példa mutatja. Mexikó uj köztársasági elnöke: *Emilo Portes Gil* szociálpolitikai törvényjavaslatot készitett, mely a 8 órai munkaidő biztositása mellett kiterjed a következő jelentős kérdésekre: Eltiltja a nők és gyermekek éjjeli munkáját; biztositja a nőknek lebetegedés előtt és után egy-egy hónapi pihenőt, teljes bérük mellett; megállapitja a munkások olyan minimális keresetét, mely a létfenntartás mellett a gyermekek nevelését és a család kulturigényeit is biztositja; biztositja a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi munkások részére a nyereségrészesedést, amelyet hivatalos bizottság állapit meg. A tulmunkaidőre biztositja a százszázalékos órabért; kötelezővé teszi a vállalatoknak, hogy alkalmazottaik részére egészséges, megfelelő lakásokat épitsenek és ezeknek lakbére nem lehet több, mint a birtok adójának félszázaléka; a törvény elismeri a munkások korlátlan sztrájkszabadságát, amennyiben pedig konfliktusok esetén a munkáltató nem hajlandó alávetni magát a döntőbiróságnak, a törvény szerint a munkások kiléphetnek és a vállalat köteles *háromhavi* teljes fizetést, mint kártalanitást, a munkásoknak kifizetni, a munkásokat elbocsátani csak abban az esetben szabad, ha tultermelés áll fenn, de ezt hivatalos bizottság állapitja meg. A törvényjavaslat a közeli napokban kerül parlament elé és elfogadása biztositva van. A sok beszéd helyett ily módon kellene cselekedni az itteni kormánynak is.

Az osztrák munkásoknak ki kell vándorolni. Ausztriában rendkivül súlyos méreteket ölt a munkanélküliség, amely több tizezer munkás részére állandósultnak tekinthető. Az osztrák kormány most tárgyalásokat folytat a francia kormánnyal azirán, hogy tegye lehetővé vas- és fémmunkások, bányamunkások és épitőipari munkások elhelyezését Franciaországban. Az osztrák szakszervezetek a kormány eme akciója ellen foglalnak állást, mert éppen e szakmákban olyan alacsony bérek vannak Franciaországban, amelyek nem teszik lehetővé az otthonmaradt családról való gondoskodást is. Az osztrák szakszervezetek legfeljebb a nőtlen munkások ilyen elhelyezését veszik tudomásul.

A fordizmus köréből. Nem lehet elvitatni, hogy Ford a modern kapitalista rendszer uttörője, aki közgazdaságtani elméletével és gyakorlati alkalmazásával az eddiginél modernebb formában képviseli a kapitalista érdekeket. Ford most hirül adja, hogy uj termelő rendszert vezet be gyárában, amely lehetővé teszi, hogy a munkások heti 5 munkanapot dolgozzanak és lehetővé teszi még 30.000 munkás alkalmazását üzemében. Ugyanakkor azt is bejelenti, hogy az uj rendszer által eléri a napi 8750 autó gyártását. Magas munkabérek, megröviditett munkaidő mellett is hatalmas nyereséggel dolgozik a Ford-üzem. És nálunk azt hiszik a munkáltatók, hogy csak akkor tudnak előrehaladni, ha a munkásokat rabszolgaként kezelik, ha éhbéreket fizetnek és 10—14 órai munkaidőt dolgoztatnak. Ezek az urak példát vehetnének Ford rendszereiről.

A németországi vasmunkásszövetség taglétszáma. Németországi testvérszövetségünk kimutatása szerint a mult év harmadik negyedében a szövetségnek 942.000 tagja volt. A második évnegyeddel szemben — vagyis három hónap alatt — a tagszaporulat 26.424. A szövetség ez évtől kezdve bevezeti a rokkantsegélyt, ami a taglétszámemelést még jobban előmozditja. Meg kell emlitenünk még, hogy a szövetség vezetése alatt egyes szakszervezetek uj termelőszövetkezeteket létesitettek, amelyek világitótestek, valamint fütő- és főzőkészülékek előállitásával foglalkoznak.

A sárga szervezetek haláltusája

Minden öntudatos munkás előtt ismeretes, hogy az 1920-as általános sztrájk letörésével az akkori kormány az osztályharcos munkásszervezetek megsemmisitése céljából indirekte u. n. Nemzeti szervezeteket létesitett. A nemzeti szervezetek hivatása az volt, hogy a munkások érdekei ellen intézett támadások eseteinél vak eszközei legyenek a kapitalizmusnak, szállitsanak sztrájktörőket, denunciáljanak és agent-provokatőrök szerepét töltsék be. Ezen hivatást ők hiven teljesitették, vádakat kovácsoltak, amelyek alapján sok munkástársunkat hurcolták meg. A munkásokat a szigurancán keresztül kényszeritették be a sárga szervezetbe, sok azok száma, kik a meghurcoltatások, verések és elzárástól való megszabadulásért lettek tagjai a sárga szervezetnek. Az ilyen alapon felépült szervezetek természetesen önmaguktól semmisültek meg. A hunyadi munkások január 29-én tartott népgyülésén véglegesen elhatározták a sárga szervezet feloszlatását és egyhangulag a vas- és fémmunkás-csoportba való belépést mondták ki. A gyülésen a sárgák részéről egy Moisán nevü egyén szólalt föl, akinek szemenszedett hazugságait a gyülés csak Gârboveanu szaktárs beavatkozása után hallgatta meg. A hazug rágalmakra és vádakra több szaktárs megadta a kellő választ. Tényekkel bizonyitották a visszaéléseket, amit a sárga szervezet vezetői elkövettek. A munkások érdekeit nem tudták védeni, de maguknak olcsó pénzen tudtak lakásokat épiteni. A munkások nagy része drágán fizetett bérházban lakik s ugyanakkor a Moisin, Petrován és hasonszőrü sárga vezérek állami lakást élveznek és a saját lakásaikat bérbeadják. Felügyelői tisztet töltenek be a gyárban, ellenőrök a Consumban, malomnál és mindenütt, ahol a saját anyagi érdekeiket védhetik. A munkások már megelégelték a sárgák boldogitását és undorral fordultak el tőlük Moisin urék azonban a szalmaszálba is kapaszkodnak és igy a Curentul cimü lapban leközölt cikkben, mint a nemzet védelmezői akarnak föltünni, kiemelve azt, hogy ők „nem politizálnak." Nem akarunk foglalkozni a hazugságaikkal, de nem hallgathatjuk el szó nélkül az ők politikai ténykedéseiket. Az Avarescu-választásoknál az ők denunciálásuk folytán több munkatársunk lett letartóztatva. A liberális választásoknál a gyárudvaron gyüjtötték össze a munkásokat és Moisin (mint főkortes) ur vezette fel zenével a választás szinhelyére. És a Bârsan liberális képviselő képével ellátott plakátokat osztogatott, agitált és megfenyegetett mindenkit, aki nem a liberálisok listájára szavaz. Az 1928. évi választások alkalmával szintén a liberálisok részére csináltak propagandát. Egyeseket megfenyegetve, hogyha nem oda szavaznak, ugy jaj lesz, ha a liberálisok kerülnek ujra kormányra. Ezen ténykedéseket a munkások nem felejtik el, mint a sárga hadvezérek azt szeretnék. A munkásokat már nem lehet visszakényszeriteni a sárga szervezetbe, mert a munkásság ismeri jóbarátjait, de egyben ismeri ellenségeit is. A munkásság felismerte, hogy az érdekeit csakis osztályharcos szervezettel védheti meg, hol az ország többi munkásaival együttesen harcol az érdekei megvédéséért. Tehát a sárga hadvezérek minden hazudozása dacára is a demokráciával együtt a sárga betegség utolsó bacillusai is kimulnak.

Batiz és dr. Jeszenszky kolozsvári szikvizgép- és szifonfejgyárában dolgozó munkások február hóban mozgalmat inditottak, hogy az üzemben eddig érvényben volt munkarendet felcseréljék kollektivszerződéssel. Az üzem igazgatóságával folytatott több rendbeli tárgyalás után, a bérmozgalom sikerre vezetett és 1929 február 15-étől kezdődőleg a munkarend kollektivszerződéssel lett felcserélve, mely több előnyös pontokat tartalmaz a munkások javára, azonkivül 10%-os béremelésben részesültek. Egy példa a sok közül, mely szerint az összetartás és szervezkedés meghozza a maga gyümölcsét.

Nyilatkozat. Alulirott elismerem, hogy 1927. évben az Oradeai Vasöntőde és Gépgyárban sztrájktörő voltam. Ezen tettemet megbántam és kérem ezen gyár munkásait, valamint az összmunkásságot, hogy bocsásson meg. Igérem, hogy jövőre mindenkor ugy fogok viselkedni, mint szervezett munkáshoz illik és mindenkor eleget fogok tenni kötelességemnek. Oradea, 1929. január 15. *Curt Arpter.* Tanuk: Izrael Jakab s. k. Weiss Leopold s. k.

CSOPORTJAINK ÉVI KÖZGYÜLÉSEI

Reşiţa. — A resicai helyicsoport folyó évi február 21-én tartotta rendes évi közgyülését a munkásotthonban, melynek minden helyisége tömve volt a munkások ezreivel. A közgyülést Staudt szaktárs meleg szavakban üdvözölte, miután a munkászenekar az „Internacionálé"-t játszotta el. Ezután a központi titkárság üdvözlőlevelét olvassák fel. V. Bernau szaktárs által a mult évi közgyülés jegyzőkönyvének felolvasása után Staudt rövid visszapillantást tesz a vezetőség mult évi müködésére. Rámutat azon nehézségekre, melyekkel meg kellett küzködni. A munkanélküliség, az igazgatóság támadásai, továbbá a liberális kormányzati rendszer mind-mind nagyon sok akadályt gördítettek akcióink elé. Mindazonáltal a vezetőség igyekezett kötelességének eleget tenni. A mai politikai helyzet azonban reményt nyujt, hogy a jövőben az uj vezetőség által végzendő munka gyümölcsözőbb legyen.

A helyi és megyei pártszervezetek nevében Bernau Péter szaktárs üdvözli a közgyülést, rámutat, hogy csak a párt és szakszervezetek együttműködése hozhat létre megfelelő eredményeket. Ezen szempontokból minden munkásnak kötelessége egyuttal a Szociáldemokrata Pártnak is tagja lenni.

— *Jelentések* —

Ferenschitz szaktárs az 1928. évi pénztári jelentést terjeszti elő (lásd a mérleget), továbbá a dalárda és sportsekciók anyagi helyzetéről tesz jelentést.

Hromadka szaktárs az ellenőrzőbizottság nevében jelenti, hogy a pénztárt és elszámolásokat a legnagyobb rendben találták. A jelentés egyhangulag tudomásul vétetik.

Brătfălean elvtárs a vezetőség mozgalmi tevékenységéről tesz tartalmas és kimerítő jelentést. A titkárság részéről 392 levél intéztetett el. Rendes vezetőségi ülés volt 9 és 3 rendkivüli, 2 taggyülés, 8 bizalmiférfi értekezlet és 56 műhelyértekezlet volt tartva. A vezetőség több alkalommal inditott akciót a bérek javitása érdekében, aminek különböző osztályokban mutatkoznak is eredményei. A resicai falepároló üzem munkásait szintén sikerült bevonni a szervezeti életbe, ezen munkások részére kollektivszerződés köttetett 38 százalék átlagos béremeléssel, továbbá a 8 órai munkaidő bevezetésével, ezenkivül a kollektivszerződés a munkások részére fizetéses szabadságot, továbbá tüzelőfát és lakást biztosit.

Az 1927-ben fizetett 108.717 hetijárulék 1928-ban 119.279-re emelkedett, ami a resicai szervezet erősödését jelenti. A csoportnak 3981 rendes fizető tagja van. Segélyekre a csoport kifizetett 1,197.045 leit, melyből munkanélküli segély 987.106 és betegsegély 154.134 lei. A különbözet karácsonyi és rendkivüli segélyekként lett kifizetve. A segélyezett munkanélküliek száma 1928-ban 1245.

A könyvtár állománya 2103 darab könyv. Igénybevették a tagok a könyvtárat 5200 esetben. Az állandó olvasók száma 559. A dalárda, sportosztály és a csoport másirányu kulturális müködéséről tesz még kimerito jelentést. A jelentések tudomásulvétele után a közgyülés korelnöknek Rohm szaktársat választja meg, aki az uj vezetőség fölötti szavazást rendeli el, melynek eredménye a következő: Elnök Staudt János, alelnök Vasile Bernau, jegyzők Krasnik és Brenda, pénztárosok Ferenschitz és Klein, továbbá még 28 tagot választottak a vezetőségbe és különböző tisztségek betöltésére. Staudt szaktárs meleg szavakban köszöni meg a bizalmat ugy a maga, mint a többi megválasztottak nevében s a jövő munkálkodásban kéri a tagok összességének támogatását.

— *Inditványok* —

Az inditványok során Staudt szaktárs inditványozza, hogy a vezetőség foglalkozzon a nyugdijasok ügyével, amely a legsürgősebb tennivalók egyike. A közgyülés hozzájárul a javaslathoz, egyben elhatározza, hogy ez ügyben értekezletet hiv össze, ahol az U. D. R. összes érdekelt üzemeinek küldöttei részt vesznek. A közgyülés határozatot hozott, hogy a betegsegélyzőorvosok ellen ankét összehivását kérik, tekintettel arra, hogy sok sérelmes panasz hangzott el az orvosok ellen. A közgyülés táviratilag kéri a munkaügyi minisztertől a Munkásbiztositó Pénztár törvényes rendezését a munkásság autonom jogának biztositásával és a munkanélküliek állami segélyezését. Ugyancsak távirat küldetett az igazságügyminiszterhez, melyben követelik a politikai elitéltek amnesztiáját. A közgyülés határozatilag kimondja, hogy minden munkásnak kötelessége tagként belépni a Fogyasztási Szövetkezetbe. Elfogadtatik az uj Munkásotthon épitésére vonatkozó inditvány, valamint az uj kollektivszerződés megkötésére vonatkozó inditvány is. A gyülést Staudt szaktárs szavai után a munkásdalárda éneke zárta be.

Lupény. A lupényi csoport január 27-én tartotta évi közgyülését a Casa Poporului termében. Moldovan enök szaktárs a gyülést megnyitja, üdvözli a megjelenteket és kéri a közgyülést, hogy a csoportunk elhunyt tagjai megemlékezésére felállással járuljanak, majd ismerteti a közgyülés napirendjét. Borsai szaktárs az erkölcsi jelentést teszi meg. Beszámol arról, hogy a mult évben, dacára a nagy elnyomatásnak, 1 rendkivüli gyülést, 3 taggyülést, 6 konferenciát, 5 összvezetőségi ülést, 30 műhelyértekezletet és 50 vezetőségi ülést tartottak. A szervezés terén négy heti propagandát fejtettek ki, melynek eredménye 280 uj tag szervezése volt. Bérkérdésekre vonatkozólag egy revizió és két munkakonfliktusról számol be. Balla szaktárs a segélyzőbizottság részéről tesz jelentést annak működéséről. A pénztári és könyvtári jelentéseket, több szaktárs hozzászólása után, a közgyülés tudomásul veszi és a vezetőségnek megadja a felmentvényt. — Korelnöknek Aradán szaktársat választja meg a közgyülés. A kandidálóbizottság jelölése alapján az uj vezetőségbe a következő szaktársak lettek beválasztva: Elnök Moldovan Márton, alelnökök Borsai Oszkár és Kiss János, jegyzők Lăpădatu Pavel és Rákóczi Ferenc, pénztárnok Baumann Titusz, könyvtárnok Firczák Gyula, ellenőr Gref Árpád; választmányi tagok: Mezei Ábel, Vechtel János, Moldovan Dániel, Goga Ilie, Berdian Jenő, Wagner János és Moldovan Sándor, póttagok: Sándor Lajos, Kreitz Antal, Tamási Sándor és Hegedüs Péter, főbizalmi Lerch János, házgondnok Satoczky Károly. — Moldovan szaktárs az uj vezetőség nevében megköszöni a bizalmat, kérve a szaktársak további támogatását, a szakszervezet szükségességére mutat rá és hogy csakis szolidaritással és kölcsönös támogatással birja a munkásság az érdekeit megvédeni. Ezután a szellemi munkások csoportjának az alakulását jelenti be és egyben a közgyülés támogatását kéri részükre. — Szeri szaktárs köszönetet mond a vezetőségnek a mult évi működéséért. — Több tárgy nem lévén, Moldovan elnök szaktárs a gyülést a tagok lelkes hangulata mellett bezárja.

Aninoasa. Aninoasai szaktársaink február hó 2-án tartották meg évi közgyülésüket Bohne szaktárs elnöklésével. Bohne szaktárs az évi közgyülést megnyitottnak nyilvánitja, Gârboveanu szaktárs a szövetség részéről üdvözli a közgyülést, Borsai szaktárs a lupeni csoport üdvözletét tolmácsolja. Péter szaktárs a pénztár és Bálint szaktárs az ellenőrzőbizottság részéről teszi meg a jelentést, a jelentések tudomásulvétele után az uj vezetőségbe meg lettek váiasztva: elnök: Buth János, alelnök: Chirila Jusztin, jegyzők: Brindea Tódor és Fari Palkó Márton, pénztárnok: Péter József, Választmányi tagok: Slávenszky Tamás, Nagy Alexandru, Kandó János, Fogel János. Póttagok: Kántor József, Bogya Elek és Nyeriják Simon. Ellenőrzőbizottság: Társi Károly, Bohne Henrik és Karácsonyi József. Póttagok: Antal József és Martini Ernő. Gârbovan szaktárs a mult év nehézségeiről, a vezetőség és titkárság által végzett munkáról tesz részletes jentést, a szervezet szükségességéről és fontosságáról, valamint az egységesek céljait ismerteti, rámutatva azok programjára, mely csak rágalomból áll. A nevelés fontosságáról beszél és ajánlja a tagoknak a nevelési munkákkal való intenziv foglalkozást. A taggyülés lelkes hangulatban este 8 órakor ért véget.

Nadrag. — A nadrági helyicsoport február hó 17-én tartotta meg rendes évi közgyülését a Munkáskaszinó mozitermében, melynek helyisége kicsinynek bizonyult a nagyszámu munkástömeg befogadására. A megnyitás előtt a munkászenekar játszotta el a „Marseilaise"-t.

Florian elvtárs megnyitja a gyülést, üdvözli a jelenlevőket és a vezetőség müködéséről szóló jelentést teszi meg. Defranz szaktárs a pénztári jelentést terjeszti elő, melyből kitünik, hogy lényeges emelkedés mutatkozik az 1927 évvel szemben. Az ellenőri jelentések és a vezetőség felmentése után a kandidálóbizottság lett megválasztva.

Defranz szaktárs a nadrági munkások gazdasági helyzetével foglalkozik, rámutatva, hogy ezen üzemek igazgatóságai milyen elnyomatásban tartják a munkásságot; ennek okai a munkások is, mert nem értették meg, hogy csak szervezkedéssel lehet a kapitalisták elnyomatása ellen védekezni. Majd a bukaresti kiküldetésről számol be, jelentést tesz arról, hogy a küldöttség tagjait az igazgatóság a munkából elbocsátotta azokkal a szaktársakkal együtt, akiknek különben nem volt több hibájuk, minthogy szervezkedésre buzditották a munkásságot. *A közgyülés élénk tiltakozását fejezi ki az igazgatóság eme embertelen eljárása ellen.*

Brătfălean elvtárs a szövetség nevében üdvözli a közgyülést, a szervezkedésről és annak előnyeiről beszél. Rámutat majd arra, hogy az igazgatóság hogyan próbálja a munkásságot igában tartani, lábbal taposva a munkásság törvényes jogait. Petrescu, Stancom, Blidariu és többen szólalnak fel, mindnyájan hangsulyozva, hogy ezekkel a jogtalanságokkal szemben csak erőteljes szervezkedéssel lehet védekezni.

A jelölőbizottság a következő szaktársakat ajánlja elfogadásra: Elnök Engelbert Florian, alelnök Radu Ioan, jegyző Defranz József, pénztárnok Stancom Adam és még 12 tagot választott a közgyülés a vezetőségbe és más tisztségekbe.

Végezetül a gyülés elhatározza, hogy addig nincs pihenő, amig minden munkás tagja nem lesz a szervezetnek s amig a munkások jogai elismerve és biztositva nem lesznek. Ezek után a gyülés lelkes hangulatban ért véget.

Anina. Az aninai vasmunkáscsoport február 10-én tartotta meg ezévi rendes közgyülését. A közgyülést Klein János szaktárs nyitja meg és beszámol a vezetőség multévi tevékenységéről. Ezután Varga szaktárs megteszi a pénztári jelentést, melyet a közgyülés többek hozzászólása és az ellenőrök jelentése után egyhangulag tudomásul vesz. Majd Rausch Hermann elvtárs üdvözli a közgyülést a szövetség nevében és hosszabb beszédben vázolja a munkásság gazdasági helyzetét, egyben rámutatva azon kötelességekre, melyeket a munkásságnak teljesitenie kell helyzete megjavitása érdekében. Ezután a gyülés határozatot hozott, melynek értelmében a csoport felállit egy helyi betegsegélyző alapot. Ugyszintén a dalárda és a sportegylet támogatását határozta el a gyülés. A kandidáló bizottság javaslatára az uj vezetőségbe a következő szaktársak lettek megválasztva: Klein János elnök, Patera Antal másodelnök, Varga András jegyző, Snovak József pénztáros és 13 választmányi tag. Elnök szaktárs buzditó szavaival a közgyülés véget ért.

A resicai vas-, fém- és vegyipari munkások helyicsoportjának 1928. évi zárszámadása

KÖZPONT

BEVÉTEL

Drb.	MEGNEVEZÉS	Lei
344	Beiratási díjból: I. oszt. à 10 lei	3.440 —
371	Beiratási díjból: II. és III. oszt. à 5 lei	1.855 —
715	Tagkönyvdíjból à 10 lei	7.150 —
81.628	Hetijárulékból: I. oszt. à 20 lei	1,632.560 —
27.670	„ II. oszt. à 14 lei	387.380 —
9.981	„ III. oszt. à 10 lei	99 810 —
	Összesen	2,132.195 —

KIADÁS

MEGNEVEZÉS	Lei
Munkanélküli segélyekre	590.864 —
Betegsegélyekre	154.139 90
Utazási segélyekre	2.100 —
Rendkivüli segélyekre	14.750 —
Átutalási költség	1.872 —
Titkári költségek	50.790 —
Hetijárulékonként 6 bani 119.279 hetijárulék után	7.156 74
20% a helyicsoportnak	423.950 —
Kiküldetési költség	49.037 —
Karácsonyi segély	6.900 —
Nyomtatványok	2.400 —
Készpénz a Központnak	828.235 36
Összesen	2,132.195 —

CSOPORT

BEVÉTEL

MEGNEVEZÉS	Lei
A csoport 20%-a	423.950 —
Dalárda bevételek	16.586 —
Billiárd bevételek	25.917 80
Munkásotthon bevételek	75.192 —
Adomány a munkanélküliek javára	11.700 —
Járadék 2342 drb. részvény után	23.420 —
Összes bevételek	576.765 80
Pénztárállomány 1927 dec. 31-én	172.096 80
Összesen	748.862 60

KIADÁS

MEGNEVEZÉS	Lei
Kezelési költségek	12.000 —
Oktatásra	38.730 —
Sportkiképzésre	10.000 —
Szaktanács	42.395 —
Házbér	40.450 —
Bánáti szaktanácsnak	11.000 —
Titkári fizetés	50.790 —
Különféle kiadások	10 741 —
Munkaidőveszteségért	3.648 —
Rendkivüli segély	4.250 —
Munkásotthon kiadások	35.135 —
Világitás	55.884 90
Billiárdkiadások	1.708 —
Adományok	13.000 —
Kiküldetések	18.676 —
Adó	23.246 50
Agitációs költségek	5.407 —
Munkásotthon részvény	143.670 —
Alapitási költségek	25.500 —
Részvények a munkásnevelési intézménynél	3.125 —
Könyvtár	6.492 —
Nyomtatványok	5.513 50
Tüzbiztositás	1.003 —
Wertheimkassza szállitás	800 —
Karácsonyi segély	39.800 —
Pénztárállomány 1928 dec. 31-én	145.897 70
Összesen	748.862 60

Gyüjtések a munkanélkülieknek	369.671 —	Segély a gyüjtött pénzből	386.242 —
		Többletkiadás	16.571 —
		Összesen	369.671 —

Reşiţa, 1928. évi december hó 31-én.

Elnök: **Staudt Johann** s. k.
Steininger Anton s. k.

Ellenőriztük:
Hollschvandner Karl s. k.
Hromadka Franz s. k.

Pénztáros: **Ferenschitz Karl** s. k.

Felelős szerkesztő: **Bartalis Sándor.**
Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége
Gutenberg-könyvnyomda Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj